

**Plāns romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai
2022.-2023.gadam**

Rīgā, 2022

Satura rādītājs

Izmantoto saīsinājumu saraksts	3
I. Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022. – 2023.gadam kopsavilkums	4
II. Plāna mērķis	6
III. Situācijas raksturojums	7
IV. Pasākumi plāna mērķa sasniegšanai	13
V. Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu	23
1.Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu.....	23
2.Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam	34
Pielikums. 2021.gadā īstenotie pasākumi	36

Izmantoto saīsinājumu saraksts

BISS	Baltijas Sociālo zinātņu institūts (<i>Baltic Institute of Social Sciences</i>)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EM	Ekonomikas ministrija
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FM	Finanšu ministrija
JSPA	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
IKVD	Izglītības kvalitātes valsts dienests
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LCC	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”
LM	Labklājības ministrija
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PII	Profesionālās izglītības iestādes
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RKC	Biedrība „Romu Kultūras centrs”
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
TB	Tiesībsarga birojs
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VM	Veselības ministrija

I. Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022. – 2023.gadam kopsavilkums

Plāns romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022. – 2023.gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots, lai nodrošinātu Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātā Eiropas Padomes ieteikuma par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01)¹ (turpmāk – Ieteikums) 1.panta izpildi.

Ieteikuma 1.pants nosaka, ka dalībvalstīm būtu jāpieņem valsts stratēģiskie satvari romu jautājumos plašākā sociālās iekļaušanas politikā, ar ko uzlabo romu stāvokli, un jāpaziņo par tiem Eiropas Komisijai, vēlams, līdz 2021.gada septembrim. Atbilstīgi valsts un Eiropas Savienības tiesību aktiem, pieejamajiem resursiem un apstākļiem valstī, dalībvalstīm attiecīgā gadījumā būtu jāapsver Ieteikumā aprakstīto pasākumu atbilstība konkrētās valsts situācijai un attiecīgi jāīsteno tie samērīgi un selektīvi, cieši sadarbojoties ar visām attiecīgām ieinteresētajām personām. Novērtējot minēto pasākumu atbilstību, dalībvalstis tiek mudinātas rīkoties saskaņā ar brīvprātīgām minimālajām saistībām un atkarībā no konkrētās valsts situācijas veikt iespējamus papildu centienus, kā paredzēts paziņojumā.²

Plāna pasākumi ir strukturēti ņemot vērā Ieteikumā iekļautās rekomendācijas Eiropas Savienības dalībvalstīm. Plānā ir ietverti gan pasākumi, kuros romi ir tiešā mērķa grupa, gan pasākumi, kuros romi ir viena no mērķa grupām.

Plāna sagatavošanu nodrošināja starpinstitucionāla darba grupa, kurā bija iekļauti Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras, Nodarbinātības valsts aģentūras, biedrības „Izglītības iniciatīvu centrs”, biedrības „Latvijas Cilvēktiesību centrs”, biedrības „Romu Kultūras Centrs”, biedrības „Sabiedrības integrācijas biedrība „Alternativas””, ārvalstu organizācijas „Starptautiskā Romu Apvienība” pārstāvniecības pārstāvji, Ventspils Sociālā dienesta darbiniece, kā arī Tiesībsarga biroja, Latvijas Pašvaldību savienības un Sabiedrības integrācijas fonda pārstāvji.

Sabiedrības līdzdalība tika nodrošināta, izsludinot Plāna projekta publisko apspriešanu, kā arī iesaistot Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvo padomi.³ Sabiedrības līdzdalības rezultātā tika saņemti priekšlikumi no biedrības

¹ Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātais Eiropas Padomes ieteikums par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību.

Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX%3A32021H0319%2801%29>

² Turpat. Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātais Eiropas Padomes ieteikums par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību. Eiropas Savienības 2021.gada 12.martā apstiprinātā Eiropas Padomes ieteikuma par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01) 1.pants: [...] Atbilstīgi valsts un Eiropas Savienības tiesību aktiem, pieejamajiem resursiem un apstākļiem valstī dalībvalstīm attiecīgā gadījumā būtu jāapsver šajā ieteikumā aprakstīto pasākumu atbilstība konkrētās valsts situācijai un attiecīgi jāīsteno tie samērīgi un selektīvi, cieši sadarbojoties ar visām attiecīgām ieinteresētajām personām. [...]

³ Informācija par Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padomi pieejama tīmekļvietnē <https://www.km.gov.lv/lv/konsultativa-padome-0>

„Romu Kultūras Centrs”.⁴

Plāns paredz rīcību visos pārvaldes līmeņos – nacionālajā, reģionālajā un vietējā.

Plāna pasākumu īstenošana ir cieši saistīta ar Nacionālajā attīstības plānā 2021. – 2027.gadam⁵ (turpmāk – NAP2027) noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.⁶

Kultūras ministrijas priekšlikumi Plāna pasākumiem ir saskaņoti ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2021. – 2027.gadam⁷ un plānu „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021. – 2023.gadam”⁸ (turpmāk – SPASAP), kurā paredzēts atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai un attīstībai, atbalsta pasākumi romu līdzdalības veicināšanai, kā arī plānots sekmēt sabiedrības izpratni par daudzveidību, mazinot aizspriedumus un neiecietību.

Priekšlikumi Plāna pasākumiem izglītības jomā ir saskaņoti ar IZM Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam⁹ (turpmāk – IAP), veselības jomā – ar VM pamatnostādņu projektu „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam”¹⁰ (turpmāk – SVP), nodarbinātības jomā – ar LM Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam¹¹ (turpmāk – SADTPP), mājokļu jomā – ar EM Nacionālās

⁴ Informācija par sabiedrības līdzdalības rezultātiem pieejama KM tīmekļvietnē: <https://www.km.gov.lv/lv/media/19938/download>

⁵ Apstiprināts ar 2020.gada 2.jūlija Saeimas lēmumu. Pieejams:

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81.pdf

⁶ Turpat. NAP2027 rīcības virziena „Saliedētība” mērķa „Saziņa un sadarbība starp dažādām iedzīvotāju grupām manāmi palielinājusies, mazinot spriedzi un nepamatotus aizspriedumus. Cilvēki gādā viens par otru, aktīvi veido un piedalās sabiedriskajās aktivitātēs, kā arī saredz sabiedrības daudzveidību kā vērtīgu resursu un spēju savstarpēji saprasties un cienīt vienu otru.” 408.uzdevuma „Sabiedrības izpratnes par daudzveidību kā resursu palielināšana, stiprinot starpgrupu un starpkultūru komunikācijas prasmes un saziņas intensitāti, dažādības vadību, kā arī diskriminācijas mazināšanu” izpilde.

NAP2027 rīcības virziena „Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība” mērķa „Iekļaujoša izglītības vide” 179.uzdevuma „Preventīvi un intervences pasākumi izglītības pārtraukšanas riska samazināšanai un pasākumi sociālai integrācijai (skolas, atbalsta personāla, vecāku un institūciju savstarpējā sadarbība; sociālo dzīves prasmju attīstība; atbalsta personāla piesaiste; individualizēts mācību atbalsts; agrīnā izglītības vajadzību diagnostika; nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu atbalsts)” un 182.uzdevuma „Sociālās atstumtības riskam pakļauto bērnu un jauniešu (sociāli ekonomiskie riski, speciālās vajadzības, nelabvēlīgā situācijā nonākuši jaunieši, u.c. priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riski) iesaistīšana ārpus formālās izglītības (t.sk. interešu izglītības) pasākumos (t.sk. skolas vidē – kā vispārējā, tā profesionālajā izglītībā)” izpildi.

⁷ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr.12 24.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

⁸ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 18.janvāra rīkojumu Nr.32 (prot. Nr.3 31.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija rīkojumu Nr.436 (prot. Nr.49 46.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

¹⁰ Pamatnostādņu projekts „Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam” izsludināts Valsts sekretāru 2021.gada 25.februāra sanāksmē (prot. Nr.8 14.§, VSS-134). Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/b8342cd9-318a-4f99-b147-0a144bcbf231

¹¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 1.septembra rīkojumu Nr.616 (prot. Nr.58 37.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/325828-par-socialas-aizsardzibas-un-darba-tirgus-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

industriālās politikas pamatnostādņēm 2021. – 2027.gadam¹² (turpmāk – NIPP).

Situācijas raksturojums Plāna sagatavošanā balstīts uz nacionāla un starptautiska līmeņa pētījumiem par romu situāciju, kā arī aptauju par iedzīvotāju attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām, tostarp romiem.¹³

Plānā iekļauti rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kas noteikti, pamatojoties uz 2015.gadā veiktā pētījuma „Romi Latvijā”, 2019.gada Eiropas Savienības aptaujas par diskrimināciju Eiropas Savienībā¹⁴ un 2021.gada pētījuma „Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā”¹⁵ rezultātiem, kā arī līdzatbildīgo institūciju sniegtajiem datiem. Sagatavojot rezultatīvos rādītājus, ir ņemts vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rādītāju kopums romu stratēģiskā ietvara progresa novērtēšanai.¹⁶

Plānā ietvertie pasākumi ir īstenoti arī 2021.gadā, kas ņemot vērā Plāna sagatavošanas un saskaņošanas gaitu neatspoguļojas turpmākajās Plāna nodaļās. Informācija par Plānā ietvērto pasākumu īstenošanai izlietoto finansējumu 2021.gadā pieejama Plāna pielikumā.

II. Plāna mērķis

Plāna mērķis ir veicināt Latvijas romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību, īstenojot Plānā noteiktos pasākumus saskaņā ar Ieteikumā iekļautajām rekomendācijām un ņemot vērā valstī pieejamos resursus, romu iedzīvotāju skaitu un viņu situāciju.¹⁷

Plāns sagatavots, lai veicinātu romu līdzdalību dažādās sabiedrības dzīves jomās – izglītības, nodarbinātības, veselības, mājokļu, pilsoniskās sabiedrības, kultūras u.c. jomās.

¹² Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 16.februāra rīkojumu Nr.93 (prot. Nr.15 31.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

¹³ SKDS (2019). Aptauja par iedzīvotāju viedokli par etniskajām attiecībām Latvijā. Pieejama: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/142/download>

M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts. Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

¹⁴ Eiropas Savienības 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

¹⁵ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts; Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

¹⁶ Saskaņā ar 2021.gada 12.marta Eiropas Savienības Padomes ieteikumu par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību stratēģisko ietvaru īstenošana būs jāuzrauga un jāizvērtē izmantojot gan nacionālā līmenī pieejamos datu avotus, gan Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras sagatavoto rādītāju kopumu. Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras rādītāju kopums romu stratēģiskā ietvara progresa novērtēšanai ir iekļauts 2020.gada 7.oktobra paziņojuma 2.pielikumā (Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9a007e7e-08ad-11eb-a511-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_3&format=PDF) un Uzraudzības sistēmā Eiropas Savienības romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskajam ietvaram – uzdevumi un rādītāji (Pieejams: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/2020-portfolio_of_indicators_working-paper_en.pdf).

¹⁷ Ņemot vērā oficiālo romu iedzīvotāju skaitu, atbilstoši CSP datiem un PMLP fizisko personu reģistra datiem.

III. Situācijas raksturojums

Latvijā 2021.gada 1.janvārī bija reģistrēti 6 842 romu tautības cilvēki, 94,7% no tiem bija Latvijas pilsoņi.¹⁸

2015.gada pētījumā „Romi Latvijā”¹⁹ un Latvijas valsts prezidenta Sabiedrības saliedētības politikas ekspertu grupas 2016.gada 22.novembra ziņojumā²⁰ ir secināts, ka romi pamatoti ir uzskatāmi par nabadzības riskam pakļautu iedzīvotāju grupu, kura darba tirgū tiek diskriminēta un kuras nodarbinātības iespējas nav vienlīdzīgas ar citu tautību iedzīvotājiem, ņemot vērā izteikti zemo izglītības līmeni. Formālās izglītības trūkums ierobežo romu iespējas mācīties, kā arī vāji attīstītās lasīt un rakstīt prasmes ierobežo iespējas piedalīties prasmju apguvesursos.

ESF projekta „Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings” ietvaros 2019.gadā sagatavotajā ziņojumā „Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums” romi ir minēti kā viena no grupām, kas saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību.²¹ Eksperti norāda, ka nevienlīdzība veselības aprūpē saistāma ar kultūras atšķirībām, ar problēmām, kas saistītas ar trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, un ierobežotās lasīt un rakstīt prasmes dēļ. Izvērtējumā par mājokļa nodrošinājumu identificētas vairākas problēmas – mājokļa pieejamība ir problemātiska trūcīgajiem romiem (ekspertu aplēses 75 līdz 80% romu), zems romu apdzīvoto mājokļu labiekārtojuma līmenis (42,1% mājokļu nav ierīkota tualete ar ūdens novadi, 26% mājokļos nav pieejams ūdensvads) un liela daļa romu mājokļu ir pārapdzīvoti.²²

¹⁸ Tostarp 6 568 reģistrēti kā čigāni un 274 kā čigāni (romi). Latvijas iedzīvotāju sadalījums pēc nacionālā sastāva un valstiskās piederības. PMLP, 2021. (Skatīts 31.03.2020.).

Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/2885/download>

PMLP tīmekļvietne. Sadaļa „Statistika”. Pieejama: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/fizisko-personu-registrs-0>

Svarīgi ņemt vērā, ka daļa no romu iedzīvotājiem nenorāda savu tautību pasē, līdz ar to patiesais romu iedzīvotāju skaits ir lielāks.

¹⁹ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 3.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/Sabiedribas_integracija/Romi/Papildu/romi_latvija_petijums_LV.pdf

²⁰ Latvijas valsts prezidenta izveidotās Sabiedrības saliedētības politikas ekspertu grupas ziņojums. (2016). Pieejams: <https://www.president.lv/lv/media/5066/download>

²¹ BISS (2019). Ziņojums „Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (tai skaitā izvērtējums par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā)”. Rīga, 219., 337.lpp.

Pieejams:

http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Nabadz_soc_atstumt_mazin_ricibpol_izvertejums_Zinojum_s.pdf

²² Turpat, 348.lpp.

Romu nevienlīdzīgo situāciju apliecina šādas tendences:

1) romu izglītības līmenis joprojām saglabājas zemākā līmenī.

Saskaņā ar pētījuma „Romi Latvijā”²³ rezultātiem 8,9% aptaujāto romu skolu nav apmeklējuši, 34% romu ir iegūta pamatizglītība, savukārt izglītība, kas augstāka par pamatizglītību, ir tikai 17,2% romu tautības iedzīvotāju.²⁴

IZM romu izglītības monitoringa dati liecina, ka 2017.gadā 34,2% romu bērnu izglītības iestādēs apguva speciālās pamatizglītības programmas,²⁵ bet 7,5% romu skolēnu neieguva obligāto pamatizglītību. Savukārt 2019./2020.mācību gadā vispārējās izglītības iestādēs mācījās 856 romu skolēni (0,4% no kopējā visu skolēnu skaita).

2) zems izglītības līmenis ir viens no galvenajiem šķēršļiem romu nodarbinātībai.

Saskaņā ar pētījuma „Romi Latvijā” datiem romu vidū strādājošo skaits ir trīs reizes mazāks kā vidēji Latvijas sabiedrībā kopumā.²⁶ Pētījuma rezultāti ļauj secināt, ka neregistrētā bezdarba īpatsvars romu tautības iedzīvotāju vidū vairākkārt pārsniedz oficiālā bezdarba rādītājus.²⁷

NVA sniegtie dati liecina, ka Latvijas darba tirgū romu bezdarbnieku grupā izteikti dominē ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars – 2019.gada beigās 36% visu reģistrēto romu bezdarbnieku bija ilgstošie bezdarbnieki, bet 2020.gadā – 39,1%.²⁸

91% NVA reģistrēto romu tautības bezdarbnieku bija pamatizglītības vai zemākas izglītības līmenis.

Romu zemais izglītības līmenis ierobežo viņu piekļuvi nodarbinātības veicināšanas atbalsta pasākumiem, jo NVA piedāvātajiem profesionālās izaugsmes un prasmju apguves kursiem kvalificējas tikai bezdarbnieki ar izglītības līmeni, kas ir augstāks par pabeigtām septiņām klasēm.²⁹

²³ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

²⁴ Turpat. 6.lpp.

²⁵ Pēc IZM sniegtās informācijas dati par romu bērniem, kuri izglītības iestādēs apguva speciālās pamatizglītības programmas 2020./2021.m.g. būs pieejami 2021.gada otrajā pusē. Pieejams: IZM tīmekļvietne <https://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba>.

²⁶ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 4.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

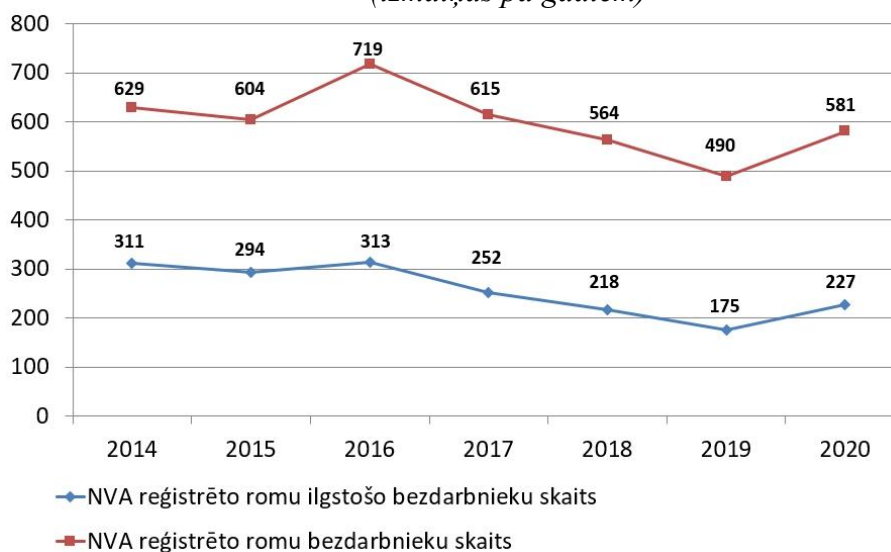
²⁷ Turpat.

²⁸ NVA sniegtie dati liecina, kopējais ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars starp visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem 2020.gada beigās bija 24,8%. Pieejams: NVA tīmekļvietne <https://www.nva.gov.lv/>.

²⁹ Romu tautības nodarbināti un skolēni var iesaistīties NVA pasākumos (NVA nav īpašu atbalsta pasākumu romiem). Vairāk informācijas NVA tīmekļvietnē: <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=433&mid=610>, <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=433&mid=435&txt=3100&from=0>.

Jauniešiem, kuri nestrādā, nemācās un nav reģistrēti NVA kā bezdarbnieki, ir iespēja apgūt dažāda veida NVA mācības un kvalifikācijas apgušanas programmas projekta „Proti un dari” ietvaros (ESF atbalsta programmas ietvaros).

I.attēls. NVA reģistrēto romu bezdarbnieku un ilgstošo bezdarbnieku skaits (izmaiņas pa gadiem)

Avots: NVA, 2021.

3) sabiedrībā kopumā pastāv aizspriedumi pret romiem, tostarp darba devēju stereotipi pret romiem kā potenciālajiem darba ņēmējiem.

2017.gadā veiktajā pētījumā „Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu potenciālās mērķa grupas profilēšana un vajadzību izpēte”³⁰ ir minēts, ka romu diskriminācija darba attiecībās ir saistīta ar Latvijas sabiedrībā pastāvošiem ļoti spēcīgiem stereotipiem par romiem, kas nosaka to, ka romi darba devēju vidū tiek uztverti kā neuzticami darbinieki.

2019.gadā veiktās Eiroparometra aptaujas par diskrimināciju Eiropas Savienībā dati liecina, ka 35% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka diskriminācija pret romu tautības cilvēkiem ir izplatīta, bet 38% Latvijas iedzīvotāju nejostos komfortabli, ja Latvijā augstākajā vēlētajā politiskajā amatā būtu romu tautības pārstāvis. Savukārt 38% – ja kādam no viņu bērniem būtu romantiskas attiecības ar romu tautības pārstāvi.³¹

2021.gada pētījuma „Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā” rezultāti ļauj secināt, ka romiem tiek piedēvēti vairāki negatīvi stereotipi, piemēram, 42% aptaujas respondentu domā, ka romiem nevar uzticēties, bet 38% uzskata, ka viņi ir slogs sociālās drošības sistēmai un palielina noziedzības līmeni.³² Pētījums atklāj, ka Latvijas sabiedrībā visnoraidošākā attieksme tiek pausta pret musulmaņiem un romiem, kuriem tiek piedēvēts sociāli deviants

³⁰ BISS (2017). Ziņojums „Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu potenciālās mērķa grupas profilēšana un vajadzību izpēte”.

Pieejams:

http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/petij_sif_motivac_paaugst_un_atbalst_pakalpoj_potencial%2Bmerka%2Bgrup_profiles_un_vaj_izpete.pdf

³¹ Eiroparometra 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā.

Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

³² M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts.

Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

dzīvesveids.³³

Aptaujas dati liecina, ka 27,2% Latvijas iedzīvotāju negribētu strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, 29% iedzīvotāju būtu iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi, bet 49,4% nevēlētos, lai romu tautības pārstāvis (-e) kļūtu par bērna laulāto.³⁴ Tikai 6% aptaujāto respondentu apliecina, ka romi ir viņu tuvu draugu, ģimenes locekļu, kolēģu vai paziņu lokā.³⁵

Atbalsta pasākumi romiem īstenoto politiku ietvaros

Kopš 2012.gada Latvijā tika īstenots nacionālās romu integrācijas politikas pasākumu kopums, kas bija ietverts KM Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņēs 2012.-2018.gadam³⁶ un KM Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas īstenošanas plānā 2019.-2020.gadam.³⁷ Nacionālās romu integrācijas politikas pasākumu kopums tika īstenots saskaņā ar Eiropas Savienības 2011.gada 5.aprīlī apstiprināto programmu attiecībā uz romu integrācijas valstu stratēģijām līdz 2020.gadam.³⁸

KM kopš 2012.gada darbojas Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padome,³⁹ kuras mērķis ir veicināt Latvijas romu integrāciju un novērtēt tās īstenošanu, stiprināt romu kopienas un valsts pārvaldes institūciju sadarbību, kā arī veicināt romu kopienas pilsonisko līdzdalību.

Lai veicinātu regulāru informācijas un pieredzes apmaiņu starp pašvaldību speciālistiem romu integrācijas jautājumos un attīstītu sadarbību starp atbildīgo institūciju un romu kopienu efektīvākai romu integrācijas politikas īstenošanai, KM 2014.gadā izveidoja Reģionālo ekspertu tīklu romu integrācijas jautājumos. 2020.gadā šajā tīklā iesaistījās 18 Latvijas pašvaldību pārstāvji.

Kopš 2016.gada Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros KM īsteno projektu „Latvijas romu platforma”, kura mērķis

³³ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts. 53.lpp.

Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

³⁴ Turpat, 22.lpp.

Salīdzinājumā ar 2019.gada SKDS aptaujas par iedzīvotāju viedokli par etniskajām attiecībām Latvijā rezultātiem sabiedrības attieksme pret romiem nedaudz uzlabojas – 33% Latvijas iedzīvotāju negribēja strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, bet 36% iedzīvotāju bija iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi. Aptauja pieejama: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/142/download>

³⁵ Turpat, 19.lpp.

³⁶ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2011.gada 20.oktobra rīkojumu Nr.542 (prot. Nr.58 21.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/238195-par-nacionalas-identitates-pilsoniskas-sabiedribas-un-integrācijas-politikas-pamatnostadnem-2012-2018-gadam>

³⁷ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2018.gada 18.jūlija rīkojumu Nr.345 (prot. Nr.33 49.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/300483-par-nacionalas-identitates-pilsoniskas-sabiedribas-un-integrācijas-politikas-īstenošanas-planu-2019-2020-gadam>

³⁸ Eiropas Savienības programma attiecībā uz romu integrācijas valstu stratēģijām līdz 2020.gadam. Pieejama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0173&from=LV>

³⁹ Informācija par Romu integrācijas politikas īstenošanas konsultatīvā padomi pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē: <https://www.km.gov.lv/lv/konsultativa-padome-0>

ir veicināt dialogu starp romu kopienu un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kā arī attīstīt efektīvu romu integrācijas politikas koordināciju.⁴⁰

Projekts „Latvijas romu platforma” nodrošina pasākumu īstenošanu gan vietējā, gan reģionālā līmenī, piemēram, atbalstu romu NVO, pieredzes apmaiņas pasākumus un informatīvos seminārus pašvaldību speciālistiem un romu pārstāvjiem. Svarīgs projekta „Latvijas romu platforma” virziens ir izglītojoši pasākumi par romu kultūru un vēsturi, īpašu uzmanību pievēršot romu genocīdam Otrā pasaules kara laikā.

Lai vairotu plašākas sabiedrības izpratni par Latvijas romu kultūru, vēsturi un sociālajiem jautājumiem, kā arī par aizspriedumu un stereotipu negatīvo ietekmi uz romu stāvokli, laika posmā no 2015.gada līdz 2020.gadam KM sadarbībā ar vairākām NVO regulāri īstenoja pasākumus Eiropas Padomes kampaņas „DOSTA! (Pietiek!)” ietvaros.⁴¹

Kopš 2015.gada KM regulāri sniedz finansiālu atbalstu romu NVO, lai īstenotu romu integrācijas, kultūras un interešu aizstāvības pasākumus un iniciatīvas, koncentrējoties uz aizspriedumu un negatīvo stereotipu mazināšanu, darbības kapacitātes stiprināšanu un romu sociālās iekļaušanas veicināšanu.

Romu NVO regulāri organizē romu deju un mūzikas festivālus valsts un vietējā līmenī, piemēram, starptautisko romu kultūras festivālu „Roma World” Rīgā un festivālu „Urdenoro” Sabilē, izpratnes veicināšanas pasākumus un romu genocīda upuru piemiņas aktivitātes, kā arī radošās darbnīcas un projektus romu jauniešiem, izveidojušas informatīvos materiālus par romu kultūras mantojumu un vēsturi. Laika posmā no 2014. – 2019.gadam romu NVO īstenojušas vismaz 33 projektus.

⁴⁰ Informācija par projekta „Latvijas romu platforma” īstenojamiem pasākumiem pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē: <https://www.km.gov.lv/lv/latvijas-romu-platforma>

Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma I: dialogs, sadarbība un iesaistīšana” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014–2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu izveides atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2016.gada 14.jūnija sēdē (prot. Nr.29 46.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40386790>

Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma II: dialogs, līdzdalība un savstarpēja mācīšanās” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2017.gada 13.jūnija sēdē (prot. Nr.30 53.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40424353>

Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma III: sadarbības un līdzdalības veicināšana” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” sadaļas „Dotācijas nacionālo romu platformu atbalstam” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2018.gada 5.jūnija sēdē (prot. Nr.27 32.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40453343>

Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma IV” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014-2020” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2019.gada 30.maija sēdē (prot. Nr.21 14.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40473576>

Informatīvais ziņojums „Par projekta „Latvijas romu platforma V” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros” apstiprināts Ministru kabineta 2020.gada 14.aprīļa sēdē (prot. Nr.24 45.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40483493>

⁴¹ Pasākumi Eiropas Padomes kampaņas „DOSTA! (Pietiek!)” ietvaros tika īstenoti laika posmā no 2015.gada līdz 2020.gadam. Informācija par kampaņas īstenojamiem pasākumiem pieejama tīmekļvietnē: <https://www.km.gov.lv/lv/eiropas-padomes-kampana-dosta-latvija-2015-2020>. No 2021.gada KM īsteno informatīvi izglītojošu pasākumu sabiedrības informēšanai par romu kultūras mantojuma daudzveidību.

Kopš 2015.gada biedrība „Romu Kultūras centrs” organizē izstādes par romu genocīdu un kultūras pasākumus, kā arī sniedz individuālas konsultācijas romu tautības pārstāvjiem. Biedrība „Romu Kultūras centrs” kopš 2017.gada īsteno atsevišķus valsts pārvaldes uzdevumus sabiedrības izpratnes veicināšanai par romu kultūru, mākslu un vēsturi, tostarp romu genocīdu, kuru ietvaros ir nodrošināta Romu vēstures un mākslas muzeja darbība.

Kopš 2009.gada IZM regulāri nodrošina romu izglītības sasniegumu monitoringu,⁴² kurā tiek apkopota informācija par izglītības programmām, papildu mācību pasākumiem romu skolēniem, atskaitīšanas un skolas neapmeklēšanas iemesliem u.c.

⁴² Romu skolēnu izglītības sasniegumu monitorings tika veikts 2009./2010.mācību gadā, 2012./2013.mācību gadā un 2016./2017.mācību gadā. Kārtējais monitorings ir plānots 2021./2022.mācību gadā.

IV. Pasākumi plāna mērķa sasniegšanai

Plāna mērķis		Veicināt Latvijas romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību, īstenojot Plānā noteiktos pasākumus saskaņā ar Ieteikumā iekļautajām rekomendācijām, ņemot vērā pieejamos resursus, romu iedzīvotāju skaitu un viņu situācijai. ⁴³							
Rezultatīvie rādītāji		Iedzīvotāju īpatsvars, kuri negribētu strādāt ar romiem vienā darba kolektīvā, aptauja (2021.g. 27,2% ⁴⁴ ⇒ 2024.g. 20%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem būtu iebildumi, ja viņiem kaimiņos dzīvotu romi, aptauja (2021.g. 29% ⁴⁵ ⇒ 2024.g. 22%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuri domā, ka romiem nevar uzticēties, aptauja (2021.g. 42% ⁴⁶ ⇒ 2024.g. 35%), Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka diskriminācija pret romu tautības cilvēkiem ir izplatīta, aptauja (2021.g. 35% ⁴⁷ ⇒ 2024.g. 30%), Romu ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars, NVA (2021.g. 39,1% ⁴⁸ ⇒ 2024.g. 35%), Romu skaits, kas atzīst sevi par ekonomiski aktīviem, pētījums (2015.g. 32,4% ⁴⁹ ⇒ 2024.g. 45%), Romu skolēnu skaits, kas neieguva obligāto pamatizglītību, IZM (2017.g. 7,5% ⁵⁰ ⇒ 2024.g. 6%), Romu bērnu skaits, kas izglītības iestādēs apguva speciālās pamatizglītības programmas, IZM (2017.g. 34,2% ⁵¹ ⇒ 2024.g. 20%), Romu mediatoru un skolotāju palīgu skaits, kas strādā Latvijas pašvaldībās, KM (2021.g. 8 cilv. ⁵² ⇒ 2024.g. 12 cilv.), Romu bērnu skaits saņēma atbalstu ESF projektā „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” - “PuMPuRS” ietvaros, IKVD (2020.g. 12 romu skolēni ⁵³ ⇒ 2024.g. 30 romu skolēni).							
N. p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Sasaiste ar Ieteikuma pantu	Atsauce uz politikas dokumentu vai normatīvo aktu	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)	
4.1.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana.	Sekmēta romu iekļaušanās un stiprinātas spējas līdzdarboties. Veicināta romu izpratne par tiesību un interešu aizstāvības jautājumiem.	Ik gadu nodrošināts informatīvs pasākums sabiedrībai Romu starptautiskās dienas ietvaros. Īstenoti vismaz 10 romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitātes un līdzdalības	2 e), 2 h), 3 b), 3 d), 4 a), 4 c), 4 d), 4 e), 16., 17., 20., 22.,	SPASAP, 3.2.5.pasākums ⁵⁴	KM	IZM	2023.gada II pusgads	

⁴³ Ņemot vērā oficiālo romu iedzīvotāju skaitu, atbilstoši CSP datiem un PMLP fizisko personu reģistra datiem.

⁴⁴ M.Kaprāns, I.Mieriņa, A.Saulītis (2021). Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts.

Pieejams: http://fsi.lu.lv/userfiles/Ethnic%20stereotypes_SAPC.pdf

⁴⁵ Turpat.

⁴⁶ Turpat.

⁴⁷ Eiropas Komisijas 2019.gada pētījums par diskrimināciju Eiropas Savienībā. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

⁴⁸ NVA dati.

⁴⁹ Tirgus un sociālo pētījumu centrs „Latvijas Fakti” (2015). Pētījums „Romi Latvijā”. Rīgā, 4.lpp. Pieejams: https://www.km.gov.lv/sites/km/files/romi_latvija_petijums_lv1.pdf

⁵⁰ IZM dati.

⁵¹ IZM dati.

⁵² KM dati.

⁵³ IKVD dati.

⁵⁴ SPASAP plāns. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

		<p>Veicināta sadarbība un dialogs starp romiem, pašvaldību iestādēm, nozaru ministrijām, izglītības iestādēm, pedagogiem un citām iesaistītajām pusēm.</p> <p>Nodrošināts atbalsts romu mediatoru darbībai Latvijas pilsētās un novados.</p> <p>Attīstīta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība.</p> <p>Veicināta romu NVO un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju kapacitāte un līdzdalība dažādās dzīves jomās, tai skaitā. izglītības, nodarbinātības, kultūras un pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā.</p> <p>Romu mērķauditorija iesaistīta sociālā atbalsta programmās un pasākumos, īpaši ESF atbalsta pasākumos.</p>	<p>veicināšanas pasākumi.</p> <p>Katru gadu nodrošināta Latvijas romu platformas darbība, kuras ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināti vismaz 2 informatīvi, izglītojoši un pozitīvas pieredzes popularizēšanas pasākumi par Latvijas romu situāciju, - īstenots vismaz 1 pasākums par romu tiesību un interešu aizstāvēšanas jautājumiem, - katru gadu piesaistīti 5-6 romu mediatori, - nodrošināti atbalsta pasākumi romu mediatoru darbam vismaz 6 Latvijas pilsētās un novados, - regulāri nodrošināta reģionālo ekspertu tīkla romu integrācijas jautājumos darbība, - īstenoti vismaz 4 izpratnes veicināšanas un motivācijas celšanas pasākumi romu mērķauditorijas iesaistei sociālās atbalsta programmās. 	24., 26., 29. 38., 39.				
4.2.	Vienotošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas.	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par pretrunīgiem Latvijas vēstures jautājumiem, tai skaitā par komunistiskā režīma un nacistiskā režīma īstenotajām represijām pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā.	Īstenoti vismaz 2 piemiņas pasākumi Otrā pasaules kara laikā īstenotā romu holokausta upuru piemiņai.	2 g), 24.	SPASAP, 1.3.1. pasākums ⁵⁵	KM		2023.gada II pusgads
4.3.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības attīstības politika.	Izpētīti diskriminācijas novēršanas un iecietības faktori Latvijā.	<p>Veikta sabiedriskās domas aptauja par Latvijas iedzīvotāju zināšanām, prasmēm un attieksmēm diskriminācijas novēršanas un iecietības jomā.</p> <p>Veikts diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums ar rekomendācijām pretdiskriminācijas pārraudzības sistēmas uzlabošanai.</p>	2 e)	SPASAP, 2.3.1. pasākums ⁵⁶	KM, IZM		2023.gada II pusgads

⁵⁵ SPASAP plāns. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁵⁶ Turpat.

4.4.	Programma „NVO fonds”.	Sekmēta iedzīvotāju sadarbība, solidaritāte un savstarpēja uzticēšanās. Nodrošināts atbalsts aktivitātēm, kas ietver pilsoniskās un politiskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī, brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienu veicināšanas pasākumus. Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja.	Katru gadu NVO fonda ietvaros sniegts atbalsts (atbalsts, kas pieejams dažādām mērķa grupām un dažāda profila organizācijām) vismaz 75 nevalstiskajām organizācijām. ⁵⁷ Īstenota mērķtiecīga pilsoniskās sabiedrības attīstības politika, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai.	24.	SPASAP 2.2.1. pasākums ⁵⁸	KM, SIF		2023.gada II pusgads
4.5.	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma.	Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja; Stiprināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāte, tādējādi veicinot to darba efektivitāti.	Katru gadu sniegts atbalsts vismaz 16 mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām.	24.	SPASAP 2.2.5.pasākums ⁵⁹	KM		2023.gada II pusgads
4.6.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma.	Stiprināta Latvijā dzīvojošo mazākumtautību bērnu un jauniešu piederības sajūta Latvijas valstij. Veicināta Latvijas mazākumtautību etniskās unikalitātes apzināšanās.	Īstenoti vismaz 5 projekti gadā. Aktivitātēs iesaistīti vismaz 400 bērnu/jaunieši.	4 a), 4 e)	SPASAP 1.1.4. pasākums ⁶⁰	SIF		2023.gada II pusgads
4.7.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes.	Veicināta mazākumtautību, tai skaitā romu līdzdalība valsts politikas izstrādē un īstenošanā.	Katru gadu organizētas vismaz 3 romu konsultatīvās padomes sēdes.	21., 22., 26.	SPASAP, 3.2.4. pasākums ⁶¹	KM		2023.gada II pusgads

⁵⁷ Atbalsts nevalstiskajām organizācijām tiks nodrošināts atbilstoši konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” ietvertajiem NVO darbības virzieniem. Konceptuālais ziņojums „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojumu Nr.792 „Par konceptuālo ziņojumu „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi””. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278602-par-konceptualo-zinojumu-par-valsts-finanseta-nevalstisko-organizaciju-fonda-izveidi>

⁵⁸ SPASAP plāns. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁵⁹ Turpat.

⁶⁰ Turpat.

⁶¹ Turpat.

4.8.	Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām, tai skaitā romiem. ⁶²	Nodrošināta motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumus mērķa grupas personām, veicinot viņu integrāciju sabiedrībā, iekļaušanos sociālajā dzīvē, veidojot izpratni savu tiesību aizstāvībā, palīdzot iesaistīties izglītībā/ apmācībā, kvalifikācijas ieguvē vai nodarbinātībā, tostarp pašnodarbinātībā.	Romu cilvēku skaits, kuri saņēmuši motivācijas programmu un iesaistījušies izglītībā, nodarbinātībā vai uzsākuši darba meklējumus.	2 d)		LM	SIF	2022.gada II pusgads
4.9.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās.	Veicināta romu kopienas pārstāvju iesaiste ģimenes asistenta pakalpojumu nodrošināšanā pašvaldībās.	Ģimenes asistenta pakalpojuma nodrošināšana pašvaldībā, tai skaitā romu ģimeņu sociālo prasmju pilnveidei, tai skaitā izvērtējot iespēju par ģimenes asistentu apmācīt arī romu kopienas pārstāvjus, lai veicinātu uzticību starp romu ģimenēm, kuras vēlēties izmantot šādu pakalpojumu un sociālo dienestu, kā arī veicinātu romu vecāku izglītošanu un mentoringu.	3 b), 19.	SADTPP 2.6.3. uzdevums ⁶³	LM	pašvaldības	2023.gada IV ceturksnis
4.10.	Romu skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana vispārējās izglītības programmās.	Veicināta pašvaldību pedagoģiski – medicīnisko komisiju pārstāvju izpratne par romu sociālās iekļaušanas jautājumiem.	Nodrošināts, ka speciālās izglītības programma speciālās izglītības iestādēs ir ieteikta, veicot piemērotas testēšanas metodes, kas ir ieviestas ar mērķi nodrošināt objektivitāti un nediskrimināciju.	6 b)		IZM		2023.gada II pusgads
4.11.	Romu līdzdalības veicināšana izglītības jomā.	Veicināta romu skolēnu iesaiste profesionālās izglītības ieguvē.	Nodrošināts skolotāju palīgu – romu darbu izglītības iestādēs, kurās mācās romu bērni, nodrošinot individualizēto sadarbību ar romu bērnu vecākiem.	6 e)		Pašvaldības ⁶⁴	PII	2023.gada II pusgads
			Romu skolēnu iesaiste profesionālās izglītības ieguvei un romu skolēnu profesionālās izglītības iespēju novērtēšana sadarbībā ar PII.	6 i)				

⁶² Aktivitāte tiek īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4.pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. Atsevišķas pasākuma aktivitātes ir ietvertas arī Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (apstiprinātas Ministru kabinetā 01.09.2021.), Plānā sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam (apstiprināts Ministru kabinetā 17.08.2021.), gan arī Plānā personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam (apstiprināts Ministru kabinetā 17.08.2021.)

⁶³ SADTPP. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/325828-par-socialas-aizsardzibas-un-darba-tirgus-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁶⁴ Pašvaldības nodrošina skolotāju palīgu izglītības iestādēs, kurās mācās romu bērni, ņemot vērā esošās vajadzības un pieejamo finansējumu tām piešķirtās mērķdotācijas ietvaros.

4.12.	Pasākumi, kas novērš priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un mācību pārtraukšanu visos izglītības līmeņos un veicina atgriešanos izglītībā un darba tirgū.	<p>Samazinājies romu skolēnu, kuri nav ieguvuši obligāto vispārējo pamatzglītību, skaits, nepārsniedzot 7,5% no vidējā romu skolēnu skaita.</p> <p>Samazinājies romu skolēnu, kas pārtrauc mācības un neiegūst obligāto izglītību skaits.</p>	<p>Skolēnu vecāku izglītošana, lai mazinātu romu skolēnu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu projekta „Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” – „PuMPuRS” ietvaros.</p> <p>Projekta „PuMPuRS” ietvaros nodrošināts atbalsts pedagogiem par jautājumiem, kas saistīti ar izdegšanu lielās darba slodzes dēļ, un ar problēmām, kas rodas, veidojot sadarbību ar skolēniem un viņu vecākiem.⁶⁵</p> <p>Projekta „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” ietvaros palielināts atbalsts vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, tai skaitā paredzot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilgtspējīgas pašvaldību vispārējās izglītības iestāžu atbalsta sistēmas izveidi izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai; - atbalstu tām skolēnu grupām, kurām Covid-19 apstākļos - gan attālināto mācību ietvaros, gan samazinātā mācību satura apjoma rezultātā - ir nepieciešams kompensēt noteiktu mācību satura jautājumu apguvi. <p>Papildu mācību pasākumu piemērošana skolēniem, kuriem ir zemi mācību sasniegumi, visos mācību priekšmetos.⁶⁶</p> <p>Projekta „PROTI UN DARI!” ietvaros, balstoties uz katra jaunieša individuālām vajadzībām, īstenots pasākumu kopums, kas paaugstina jauniešu motivāciju un interesi atgriezties izglītībā vai darba tirgū.⁶⁷ Romu NEET jauniešiem ir iespējas saņemt atbalstu projekta ietvaros. Romu mediatori veicina romu NEET jauniešus izmantot projekta atbalsta iespējas.⁶⁸</p>	4 a), 4 e), 7 c), 7 d)	IZM	IKVD, VISC, JSPA	2023.gada II pusgads
-------	---	---	--	------------------------	-----	------------------	----------------------

⁶⁵ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” (projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001) ietvaros.

⁶⁶ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” 8.3.2.2. pasākuma „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (projekta Nr. 8.3.2.2./16/I/001) ietvaros.

⁶⁷ NEET jaunieši, ir jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu.

⁶⁸ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.3. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” un 14.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Atvērto pasākumu izglītības nozarē” 14.1.1.2. pasākuma „Atbalsts NEET jauniešiem” (projekta Nr. 8.3.3.0/15/I/001) ietvaros.

4.13.	Pasākumi romu skolēnu labākai piekļuvei izglītībai pašvaldību līmenī.	Veicināta romu skolēnu labāka piekļuve izglītībai (pirmsskolas un sākumskolas izglītībai).	Romu mediatori un skolotāju palīgi nodrošina regulāras tikšanās starp romu mediatoriem un skolotāju palīgiem, Izglītības pārvalžu pārstāvjiem un romu bērnu vecākiem, lai veicinātu romu skolēnu labāku piekļuvi izglītībai, it īpaši pirmsskolas un sākumskolas izglītībai.	7 b), 7 c)	IAP, 3.1.2. uzdevums ⁶⁹	IZM	KM	2023.gada II pusgads
4.14.	Romu skolēnu izglītības monitorings.	Nodrošināts un pilnveidots romu skolēnu izglītības monitoringa process vispārējās izglītības programmās, tai skaitā pirmsskolas izglītības programmā.	Izstrādāts romu bērnu pirmsskolas izglītības vecuma uzskaites mehānisms ar mērķi apzināt tos bērnus, kuri neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes.	5.	IAP, 3.1.2. uzdevums ⁷⁰	IZM		2023.gada II pusgads
4.15.	Stipendiju programma augstākās izglītības iegūšanai.	Romu jauniešu motivācijas paaugstināšana augstākās izglītības iegūšanai.	Stipendiju programmas „Studēt gods” ietvaros piešķirtas stipendijas studentiem no daudzbērnu ģimenēm, kuri sekmīgi studē augstskolās. Šādu stipendiju paredz piešķirt Valsts sociālo pabalstu likuma ietvaros.	7 e)	Valsts sociālo pabalstu likums, grozījumi „Augstskolu likumā”	IZM		2023.gada II pusgads
4.16.	Romu nodarbinātības veicināšana.	Veicināta romu reģistrēto bezdarbnieku un darba meklētāju nodarbinātība, piedaloties NVA atbalsta pasākumos.	Katru gadu tiek nodrošināta iespēja bezdarbniekiem, tai skaitā romiem, saņemt individualizēto karjeras atbalstu – bezmaksas karjeras konsultācijas: palīdzību izglītības un profesijas izvēlē, pārkvalifikācijā, piemēroto vakanču atlasē, darba meklēšanā, pagaidu nodarbinātības pasākumos. Izstrādāti priekšlikumi NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un raksfīt prasmju pilnveidei, un īstenots pilotprojekts ar mērķa grupas iesaisti.	8 c) 8 h)	Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likums.	NVA LM	 NVA	2023.gada II pusgads 2023.gada II pusgads
4.17.	Romu iesaiste veselības veicināšanas apmācībās.	Nodrošināta iespēja romu mediatoriem piedalīties veselības veicināšanas apmācībās, lai romu kopienā nodrošinātu informācijas izplatīšanu veselībratības uzlabošanai.	Informēti romu mediatori par iespēju piedalīties apmācībās par: 1) seksuālo un reproduktīvo veselību; 2) atkarību izraisošo vielu lietošanas un atkarību izraisošo procesu praktizēšanas profilaksi.	9., 9 a) i) 9., 9 b)	SVP, 1.4.2. ⁷¹ SVP, 1.3.6. ⁷²	VM	KM, SPKC, pašvaldības, NVO	2023.gada II pusgads ⁷³

⁶⁹ IAP. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁷⁰ IAP. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

⁷¹ SVP projekts, 29.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40498718>

⁷² SVP projekts, 26.lpp. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40498718>

⁷³ Pasākumu ieviešana ESF finansējuma ietvaros ir uzsākama atbilstoši pieejamajam finansējumam un ES fondu darbības programmā un Ministru kabineta noteikumos par attiecīgo specifisko atbalsta mērķi noteiktajam.

4.18.	Sociālo mājokļu atjaunošana un skaita palielināšana.	Palielinot valsts subsidētu, samērīgas cenas mājokļu būvniecību, piesaistītas privātās investīcijas, lai radītu daudzveidīgu mājokļu piedāvājumu ekonomiski augošajās teritorijās. Mājokļu politika veidota, ņemot vērā arī dažādu vecuma grupu un sociālo grupu mājokļu vajadzības, nodrošinot pietiekamu valsts atbalstu mājokļu pieejamībai īpašām grupām un sociālo mājokļu veidošanai.	Sociālo mājokļu pieejamība īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām personām, tai skaitā bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, sekmējot vienlīdzīgas iespējas iesaistīties darba tirgū un uzlabojot profesionālo mobilitāti. Pašvaldības saņem grantu. Plānots sniegt atbalstu pašvaldībām to sociālo un pašvaldības īres māju atjaunošanai un būvniecībai, kopā nodrošinot 1800 kvalitatīvu sociālo un pašvaldības īres mājokļu pieejamību, lielāko uzsvāru liekot tieši uz atjaunošanu (1200 mājokļi).	3 a), 3 d), 3 e), 9 i), 9 j), 10 c), 10 d), 10 f), 10 g)	NIPP, 4.1.4.1., NAP2027 349 ⁷⁴	EM		2023.gada pusgads ⁷⁵	II
4.19.	Atbalsta sniegšana ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu.	Veicināta īres mājokļu pieejamība mājsaimniecībām ar nepietiekamiem ienākumiem.	Plānots veidot atbalsta programmu izmaksu ziņā pieejamu īres māju būvniecībai. Programmas ietvaros tiktu būvēti kvalitatīvi īres mājokļi ar fiksētu īres maksu. Ēkas īrniekiem (mājsaimniecībai) tiktu noteikts ienākumu sliekšnis, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas valsts atbalsta prasības. Atbilstoši ienākumu sliekšnim tiktu noteikta prioritāte konkrētām iedzīvotāju grupām, piemēram, daudz bērnu ģimenes, skolotāji, policisti, medicīnas personāls u.c. Programmas ietvaros paredzēts izbūvēt ~700 izmaksu ziņā pieejamus īres mājokļus.	3 a), 10 b)	NIPP, 4.1.4.2., NAP2027 350 ⁷⁶	EM		2023.gada pusgads ⁷⁷	II
4.20.	Mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem.	Veicināta mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem.	Izstrādāts mehānisms finansiāla atbalsta sniegšanai novēršot faktorus, kas kavē izmantot īres mājokļu piedāvājumu (NAP 351). Paredzēts pārskatīt likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” ietvertās personu grupas, kas var saņemt palīdzību.	3 a), 9 j), 10 f), 10 g)	NIPP, NAP2027 351	EM		2023.gada pusgads ⁷⁸	II

⁷⁴ NIPP. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>. Skatīt NIPP 3.pielikuma “Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.1.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

⁷⁵ Pasākumu plānots īstenot līdz 2029.gadam.

⁷⁶ NIPP. Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/321037-par-nacionalas-industrialas-politikas-pamatnostadnem-20212027-gadam>. Skatīt NIPP 3.pielikuma “Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.2.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industrial-politika>

⁷⁷ Pasākumu plānots īstenot līdz 2026.gadam.

⁷⁸ Kopējais pasākuma īstenošanas termiņš nav noteikts.

4.21.	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai.	Veicināta iespēja privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai.	Izstrādāts mehānisms, kas paredz iespēju privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai, kur piešķiramā granta apmērs tiek noteikts pēc bērnu skaita ģimenē - atbalsta programma „Balsts” jau ir ieviesta https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/balsts-subsidija/balsts-subsidija .	3 a), 9 j), 10 h)	NIPP, 4.1.4.3., NAP2027 352 ⁷⁹	EM		2023.gada II pusgads ⁸⁰
4.22.	Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai.	Veicinātas mājokļa iegādes iespējas ģimenēm ar bērniem.	Atbalsts privātpersonām (ģimenēm ar bērniem) mājokļu iegādei vai būvniecībai, Mājokļu garantiju programmas ietvaros. ⁸¹ 2020.gadā tika veikti grozījumi mājokļu garantiju programmā ⁸² , palielinot garantijas apmēru ģimenēm ar četriem un vairāk bērniem līdz 30% no aizdevuma, kā arī paredzēta iespēja atbalstam mājokļa iegādei pieteikties atkārtoti, ja ir palielinājies apgādībā esošo bērnu skaits vai iestājusies grūtniecība un iepriekš piešķirtās garantijas saistības ir izbeigušās. Tāpat uz atbalstu nu var pretendēt ne tikai tās ģimenes, kurās ir dzimuši bērni, bet arī visos tajos gadījumos, kad ir konstatēts grūtniecības fakts un bērns vēl tiek gaidīts.	3 a), 9 j), 10 h)	NIPP, 4.1.4.3.	EM		2023.gada II pusgads ⁸³
4.23.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana.	Veicināta energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana (daudzdzīvokļu, privātās un neliela dzīvokļu skaita ēku kompleksos), tai skaitā sniedzot atbalstu programmas „Daudzdzīvokļu māju renovācija” ⁸⁴ un „Privātmāju energoefektivitāte” ⁸⁵ ietvaros.	10 h)	NIPP, 4.1.4.4., NAP2027 353 ⁸⁶	EM		2023.gada II pusgads ⁸⁷

⁷⁹ Skatīt NIPP 3.pielikuma „Rīcības virzīenu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.3.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industriala-politika>

⁸⁰ Pasākuma īstenošana nav terminēta.

⁸¹ Informācija ir pieejama: <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/majoklu-atbalsta-programma/par-programmu/>.

⁸² Ministru kabineta 2018.gada 20.februāra noteikumi Nr.95 „Noteikumi par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai”. Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/297289-noteikumi-par-valsts-palidzibu-dzivojamas-telpas-iegadei-vai-buvniecibai>

⁸³ Pasākuma īstenošana nav terminēta.

⁸⁴ Informācija ir pieejama: <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/maju-energoefektivitate-1/daudzdzivoklu-maju-energoefektivitate-pamatinformacija/dzivoklu-maju-renovacija/>

⁸⁵ Informācija ir pieejama: https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/iedzivotajiem/privatmaju-energoefektivitate/privatmaju-energoefektivitate/?allow_cookies=1

⁸⁶ Skatīt NIPP 3.pielikuma „Rīcības virzīenu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgā/līdzatbildīgā institūcija” 4.1.4.4.punktu. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/industriala-politika>

⁸⁷ Pasākuma īstenošana nav terminēta. Pasākums norisinās NAP2027 353.pasākuma (Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027.gadam 2.1.1.1.pasākuma „Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās, t.sk. attīstot ESKO tirgu (daudzdzīvokļu, privātās un neliela dzīvokļu skaita ēku kompleksos)”) ietvaros. Projektu atlasī plānots uzsākt 2022.gada beigās.

4.24.	Romu līdzdalības veicināšana tiesību un interešu aizstāvības jomā.	Nodrošināta Tiesībsarga likuma 11.panta 5.punktā (sabiedrības informētība un izpratne) noteiktās funkcijas izpilde.	Izveidots tiesībpratības kurss romu kopienas pārstāvjiem, sadarbojoties ar romu konsultantiem, romu mediatoriem un skolotāju palīgiem romiem.	14 b), 14 d)	Tiesībsarga likuma 11.panta 5. punkts	TB	KM	2022.gada I. pusgads
		Uzlabojusies romu spēja iekļauties un līdzdarboties sabiedrības procesos. Veicināta romu izpratne par tiesību un interešu aizstāvības jautājumiem.	Piesaistīts romu konsultants, nodrošinātas juridiskās konsultācijas romu tautības pārstāvjiem: - gadījumu analīze, - gadījumu vadība.	14 e)	Tiesībsarga likuma 11.panta 1., 2., 5. punkts			
4.25.	Stereotipu, aizspriedumu, diskriminācijas mazināšana.	Veicināta sabiedrības izpratne.	Izveidoti vismaz 6 videostāsti par romu par romu iekļaušanos izglītība, romu nodarbinātību, veidojot sabiedrības izglītošanas, informēšanas kampaņu.	14 e)	Tiesībsarga likuma 11.panta 5. punkts	TB		2022.gada I. pusgads
4.26.	Romu situācijas izpēte cilvēktiesību jomā.	Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 12.panta 10.punktu, veikti pētījumi un analizēta situācija cilvēktiesību jomā, kā arī sniegti atzinumi par aktuāliem cilvēktiesību jautājumiem.	Sadarbībā ar pašvaldībām, romu konsultantiem un NVO veikta izpēte un izstrādāts ziņojums un rekomendācijas Saeimai, valdībai un pašvaldībām par romu situāciju Latvijā cilvēktiesību jomā.	14 c)	Tiesībsarga likuma 12.panta 10. punkts	TB		2022.gada I. pusgads
4.27.	Projekts „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība”.	Paaugstinājusies sabiedrības un dažādu mazaizsargātu grupu informētība par neiecietības sekām un savu tiesību aizsardzību, palielinājušās atbalsta saņemšanas iespējas cietušajiem no diskriminācijas un naida noziegumiem, kā arī stiprināta NVO rīcībspēja neiecietības apkarošanā.	Seminārs „Diskriminācija, naida runa, naida noziegumi, ko ES varu darīt?”, kas ir specifiski mērķēts uz romiem.	2 a), 2 d)		LCC		2022.gada II. pusgads
4.28.	Sadarbība ar pedagogiem.	Veicināti un atbalstīti informētības uzlabošanas pasākumi un kampaņas skolās par Latvijas kultūrtelpas daudzveidību. Nodrošinātas skolotāju un citu skolas darbinieku mācības par romu vēsturi un kultūru.	Izglītības pasākumu īstenošana Romu vēstures un mākslas muzejā, lai iepazīstinātu skolēnus, pedagogus ar romu vēsturi un kultūru attīstot sadarbību ar biedrību „Romu Kultūras centrs”, tai skaitā programmas „Latvijas skolas soma” ietvaros.	6 h)		RKC	IZM, KM	2023.gada II pusgads
4.29.	Romu vēstures un mākslas muzeja ekspozīcijas paplašināšana, tai skaitā paredzot jaunus tehnoloģiskus risinājumus.	Veicināta informētība par romu kultūru, mākslu, valodu un vēsturi, tostarp romu genocīda atceri.	Muzeja ekspozīcijas materiālu digitalizācija (11 000 muzeja eksponātu); Izveidota muzeja virtuālā vietne; Izveidoti Romu vēstures un mākslas muzeja izglītojošo lekciju audio ieraksti un nodrošināta materiāla pieejamība dažādās valodās; Papildināta muzeja ekspozīcija ar jauniem priekšmetiem.	2 g), 2 h)		RKC		2023.gada II pusgads

4.30.	Sabiedrības informēšanas pasākumi, tostarp romu radio darbība.	Veicināta iecietība pret romiem, uzlabojot sabiedrības informētību par romu vēsturi, kultūru un identitāti, apkarojot negatīvos stereotipus, antičigānismu un rasismu; Veicināta sabiedrības līdzdalība; Mazināti sabiedrībā pastāvošie aizspriedumi pret romiem un informēta romu kopienu par svarīgākajiem notikumiem dažādās jomās.	Nodrošinātas vismaz divas romu radio pārraides mēnesī; Nodrošināta informācijas pieejamība dažādām romu grupām visos lielākajos sociālajos tīklos (Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, Pinterest, Telegram); Nodrošināta ziņu pieejamība romu kopienai; Īstenotas romu kopienas un ievērojamu personu tikšanās; Popularizēti labās prakses piemēri; Īstenotas antičigānsma kampaņas.	2 e), 2 g), 2 h)		RKC		2023.gada II pusgads
4.31.	Starptautiskā Romu kultūras festivāla norise.	Veicināta sabiedrības izpratne par romu kultūras mantojumu. Mazināta negatīvos stereotipos balstīta negatīva attieksme pret romu tautības pārstāvjiem.	Katru gadu organizēts Starptautiskais Romu kultūras festivāls.	2 e), 2 g), 2 h)		RKC	KM	2023.gada II pusgads

V.Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

Ministriņām un citām atbildīgajām institūcijām Plānā paredzēto pasākumu īstenošanu 2022.gadā nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.⁸⁸ Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu Plānā paredzēto pasākumu īstenošanai 2023.gadā un turpmāk skatāms Ministru kabinetā gadskārtējā valsts budžeta likumprojekta un vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojekta sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu iesniegtajiem priekšlikumiem prioritārajiem pasākumiem atbilstoši valsts budžeta finansiālajām iespējām.

Plānā ietvertie pasākumi ir īstenoti arī 2021.gadā valsts budžeta ietvaros. Informācija par Plānā ietverto pasākumu īstenošanai izlietoto finansējumu 2021.gadā pieejama Plāna pielikumā.

1.Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogramma s) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildu finansējums					Pasākuma īstenošanas gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)
				2022.gads	2023.gads	2024.gads	2022.gads	2023.gads	2024.gads	turpmākajā laikposmā līdz pasākuma pabeigšanai (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)	turpmāk ik gadu (ja pasākuma izpilde nav terminēta)	
		Finansējums Plāna realizācijai kopā		4 344 513	8 334 728			5 548 200	370 000		370 000	
		tai skaitā:										
		08.Sabiedrības integrācijas fonds		735 303	231 303							

⁸⁸ Nav attiecināms uz Eiropas Savienības Struktūrfondu un citu Eiropas Savienības programmu līdzekļiem

			tai skaitā:									
			01.00.00 „Sabiedrības integrācijas fonda vadība”	31 303	31 303							
			02.00.00 „Latvijas NVO fonda un latviešu valodas apgaves programmas	200 000	200 000							
			63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana”	504 000								
		18.Labklājības ministrija		391 778				778 200				
			tai skaitā:									
			04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”					18 000				
			05.01.00 „Sociālās rehabilitācijas valsts programmas”					760 200				
			63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)”	391 778								
		22.Kultūras ministrija		2 117 432	2 103 425			370 000	370 000		370 000	
			tai skaitā:									
			26.01.00 „Sabiedrības	2 088 425	2 088 425			370 000	370 000		370 000	

			integrācijas pasākumu īstenošana”									
			67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	29 007	15 000							
		12.Ekonomikas ministrija		1 100 000	6 000 000			4 400 000				
			tai skaitā:									
			35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”	1 100 000	6 000 000			4 400 000				
		15.Izglītības un zinātnes ministrija										
			tai skaitā:									
			63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ⁸⁹									

⁸⁹ Pasākumi tiek īstenoti: 1) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” (projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001) ietvaros; 2) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” 8.3.2.2. pasākuma „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (projekta Nr. 8.3.2.2./16/I/001) ietvaros; 3) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.3. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” un 14.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Atveseļošanas pasākumi izglītības nozarē” 14.1.1.2. pasākuma „Atbalsts NEET jauniešiem” (projekta Nr. 8.3.3.0/15/I/001) ietvaros.

4.1.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana ⁹⁰	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	2 000	2 000						
		22.Kultūras ministrija	67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	29 007 ⁹¹	15 000 ⁹¹						
4.2.	Vienjošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas ⁹²	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	160 000	160 000						
4.3.	Pētījumus balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība ⁹³	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	26 425	26 425		30 000 ⁹⁴	30 000 ⁹⁴		30 000 ⁹⁴	

⁹⁰ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁹¹ Atbilstoši projekta līgumam ir paredzēts 80% avansa maksājums no Eiropas Komisijas kopējas līdzfinansējuma summas. Detalizēts aprēķins ir atspoguļots informatīvā ziņojuma „Par projekta „Latvijas romu platforma VI” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros” sadaļā „Projekta finansēšana” (apstiprināts Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra sēdē, prot., Nr.84, 106.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40494205>

⁹² Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁹³ Turpat.

⁹⁴ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

4.4.	Programma „NVO fonds” ⁹⁵	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	1 800 000	1 800 000			300 000 ⁹⁶	300 000 ⁹⁶		300 000 ⁹⁶	
		08.Sabiedrības integrācijas fonds	02.00.00 „Latvijas NVO fonda un latviešu valodas apguves programmas”	200 000	200 000							
4.5.	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma ⁹⁷	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	100 000	100 000							
4.6.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma ⁹⁸	08.Sabiedrības integrācijas fonds	01.00.00 „Sabiedrības integrācijas fonda vadība”	31 303	31 303							
4.7.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes ⁹⁹	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									

⁹⁵ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁹⁶ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

⁹⁷ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁹⁸ Turpat.

⁹⁹ Turpat.

4.8.	Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām, tai skaitā romiem	08.Sabiedrības integrācijas fonds	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana”	504 000 ¹⁰⁰								
4.9.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās	18.Labklājības ministrija	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)”	391 778 ¹⁰¹								
			05.01.00 „Sociālās rehabilitācijas valsts programmas”				760 200 ¹⁰²					
4.10	Romu skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana vispārējās izglītības programmās	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros									

¹⁰⁰ Aktivitāte tiek īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4.pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. Motivācijas programmas kopējais finansējums (četrām mērķa grupām, tai skaitā romiem) piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁰¹ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijās esošām personām” 9.2.1.1. pasākumā „Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” (projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001) ietvaros. Projektā tiek nodrošināta ģimenes asistenta pakalpojuma aprobēšana pašvaldībās, tajā skaitā ģimenes asistentu apmācības. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai, jo pasākums vērsts uz ģimenes asistenta pakalpojuma attīstību kopumā. Atsevišķas pasākuma aktivitātes ir ietvertas arī Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (apstiprinātas Ministru kabinetā 01.09.2021.)

¹⁰² Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts LM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

4.11	Romu līdzdalības veicināšana izglītības jomā	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros									
4.12	Pasākumi, kas novērš priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un mācību pārtraukšanu visos izglītības līmeņos un veicina atgriešanos izglītībā un darba tirgū	15.Izglītības un zinātnes ministrija	63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹⁰³									
			63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹⁰⁴									
			63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹⁰⁵									
4.13	Pasākumi romu skolēnu labākai piekļuvei izglītībai pašvaldību līmenī	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros									
4.14	Romu skolēnu izglītības monitorings	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros									

¹⁰³ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” (projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001) ietvaros. 2022.-2023.gadā projekta ietvaros paredzētas 530 supervīzijas. Vienas supervīzijas izmaksas – 150 euro. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁰⁴ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” 8.3.2.2. pasākuma „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (projekta Nr. 8.3.2.2./16/I/001) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁰⁵ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.3. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” un 14.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Atvērto izglītības pasākumi izglītības nozarē” 14.1.1.2. pasākuma „Atbalsts NEET jauniešiem” (projekta Nr. 8.3.3.0/15/I/001) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

4.15	Stipendiju programma augstākās izglītības iegūšanai	15. Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros ¹⁰⁶									
4.16	Romu nodarbinātības veicināšana ¹⁰⁷	18. Labklājības ministrija	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)” ¹⁰⁸									
			04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets” ¹⁰⁹					18 000 ¹⁰⁹				
4.17	Romu iesaiste veselības veicināšanas apmācībās	29. Veselības ministrija ¹¹⁰										

¹⁰⁶ Sociālās stipendijas „Studēt gods” apmērs ir 160 *euro* mēnesī. Augstākās izglītības iestāde sociālo stipendiju „Studēt gods” izmaksā pamatojoties uz studējošā pieteikumu. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁰⁷ Pilotprojekts NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un rakstīt prasmju pilnveidei.

¹⁰⁸ Pasākums tiks īstenots: 1) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 7.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” (Projekta Nr. 7.1.1.0/15/I/001); 2) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” 9.1.1.1. pasākuma „Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem” (Projekta Nr. 9.1.1.1./15/I/001) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁰⁹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts LM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹¹⁰ Pasākums tiek īstenots ESF darbības programmas 2021. – 2027.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 4.1.2. specifiskā atbalsta mērķa „Veicināt darba ņēmēju, darba devēju un uzņēmumu pielāgošanos pārmaiņām, aktīvu un veselīgu novecošanos, kā arī veicināt veselīgu un labi pielāgotu darba vidi veselības risku novēršanai” investīciju ietvaros. Papildu nepieciešamais ESF finansējums ir iekļauts Sabiedrības veselības pamatnostādņu projektā 2021.-2027.gadam pie 1.4.2. un 1.3.6.uzdevuma. Ņemot vērā, ka abu uzdevumu ietvaros paredzēts apmācīt ne tikai romu mediatorus, bet arī citus speciālistus, finansējumu tikai romu mediatoru apmācībai nav iespējams izdalīt atsevišķi.

4.18	Sociālo mājokļu atjaunošana un skaita palielināšana ¹¹¹	12.Ekonomikas ministrija ¹¹²										2029
4.19	Atbalsta sniegšana ilgtspējīgu, zemu ekspluatācijas un būvniecības izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu	12.Ekonomikas ministrija	Atvēršanās un noturības mehānisma finansējuma ietvaros ¹¹³									2026 ¹¹⁴
4.20	Mājokļu pieejamības uzlabošana grūtībās nonākušiem un nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem	12.Ekonomikas ministrija	Budžeta ietvaros ¹¹⁵									

¹¹¹ NAP2027 92.pasākums ar tam plānoto finansējumu ir iekļauts LM Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņu 2021.–2027.gadam 2.9.uzdevumā „Izstrādāt priekšlikumus kvalitātes un cenas ziņā pieejamu mājokļu nodrošināšanai nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām, iedzīvotājiem krīzes situācijās, iedzīvotājiem reģionālās mobilitātes veicināšanai”.

¹¹² Pasākuma īstenošanai nav noteikts budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums, jo Latvijas Darbības programma (kurā ietverts konkrētais pasākums) vēl nav apstiprinājusi Eiropas Komisija. Indikatīvais programmas kopējais apmērs ir 60,9 miljoni *euro*, paredzot pašvaldībai sniegt 85% grantu šādu mājokļu atjaunošanas un būvniecības (tai skaitā esošas ēkas pilnīgai rekonstrukcijai) attiecināmajām izmaksām.

Programmas finansējuma avots ir ES daudzgadu budžeta līdzekļi.

¹¹³ Finansējums Ekonomikas ministrijas pasākumam tiks nodrošināts Atvēršanās un noturības mehānisma investīciju 3.1.1.4.i. „Finansēšanas fonda izveide zemas īres mājokļu būvniecībai” ietvaros.

¹¹⁴ Atvēršanās un noturības mehānisma investīcijas 3.1.1.4.i. „Finansēšanas fonda izveide zemas īres mājokļu būvniecībai” ietvaros plānotais mērķis attiecībā uz atbalstu ~700 dzīvokļu celtniecībai ir sasniedzams līdz 2026.gadam. Nav iespējams prognozēt, vai konkrēts atbalsts mērķa grupai būs pieejams Plāna romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2022.-2023.gadam īstenošanas laikā. Projektu atlasīti ir plānots uzsākt 2022.gada I ceturksnī.

¹¹⁵ 2022.-2023.gadā ir paredzēts: 1)Izstrādāt mehānismu finansiāla atbalsta sniegšanai, novēršot faktorus, kas kavē izmantot īres mājokļu piedāvājumu (NAP 351); 2)Pārskatīt likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” ietvertās personu grupas, kas var saņemt palīdzību. Tādējādi pasākuma īstenošana 2022.-2023.gadā tiek nodrošināta EM esošā budžeta ietvaros.

4.21	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai	12.Ekonomika s ministrija	35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”					4 400 000 116				
4.22	Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai	12.Ekonomika s ministrija	35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”	1 100 000	6 000 000							
4.23	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana	12.Ekonomika s ministrija	Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros ¹¹⁷									
4.24	Romu līdzdalības veicināšana tiesību un interešu aizstāvības jomā	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros									
4.25	Stereotipu, aizspriedumu, diskriminācijas mazināšana	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros									
4.26	Romu situācijas izpēte cilvēktiesību jomā	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros									

¹¹⁶ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts EM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹¹⁷ Pasākums norisinās NAP2027 353.pasākuma (Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.–2027.gadam 2.1.1.1.pasākuma „Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās, t.sk. attīstot ESKO tirgu (daudzīvokļu, privātās un neliela dzīvokļu skaita ēku kompleksos)”) ietvaros. Projektu atlasīti plānots uzsākt 2022.gada beigās.

4.27	Projekts „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība” ¹¹⁸											
4.28	Sadarbība ar pedagogiem ¹¹⁹											
4.29	Romu vēstures un mākslas muzeja ekspozīcijas paplašināšana, tai skaitā paredzot jaunus tehnoloģiskus risinājumus ¹²⁰											
4.30	Sabiedrības informēšanas pasākumi, tostarp romu radio darbība ¹²¹											
4.31	Starptautiskā Romu kultūras festivāla norise	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”					40 000 ¹²²	40 000 ¹²²			40 000 ¹²²

¹¹⁸ Pasākums tiek īstenots Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas grantu programmas „Aktīvo iedzīvotāju fonds” (*Active Citizens Fund*) atbalstītā projekta „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība” ietvaros. Finansējumu programmas „Aktīvo iedzīvotāju fonds” īstenošanai administrē nevalstisko organizāciju apvienība (biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse”, „Latvijas Lauku forums”, „Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs”, „Kurzemes NVO centrs”, „Zemgales NVO atbalsta centrs” un nodibinājums „Valmieras novada fonds”). Plašāka informācija: <https://www.activecitizensfund.lv/lv/>

¹¹⁹ Pasākums tiek īstenots biedrības „Romu Kultūras centrs” pieejamā finansējuma ietvaros.

¹²⁰ RKC pasākumu īsteno Eiropas Savienības programmas „Radošā Eiropa” (*Creative Europe*), programmas „Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*Citizens, Equality, Rights and Values*), Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas „Muzeju nozares attīstības programma”, Aktīvo iedzīvotāju fonda vai citu programmu atbalstīto projektu finansējuma ietvaros.

¹²¹ RKC pasākumu īsteno Eiropas Savienības programmas „Radošā Eiropa” (*Creative Europe*), programmas „Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*Citizens, Equality, Rights and Values*), Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas „Muzeju nozares attīstības programma”, Aktīvo iedzīvotāju fonda vai citu programmu atbalstīto projektu finansējuma ietvaros.

¹²² Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2. Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam

Nr.	Uzdevums/Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Nepieciešamais papildu finansējums, <i>euro</i>			Aprēķins
				2022.gads	2023.gads	2024.gads	
4.3.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana” ¹²³		30 000	30 000	2023.gadā un turpmāk ik gadu – 30 000 <i>euro</i> /gadā. Izdevumi 1 pētījuma vai sabiedriskās domas aptaujai, balstoties uz kvalitatīvās pētniecības metodēm (piemēram, fokusgrupas diskusijas, padziļinātās intervijas u.tml.) izstrādei, atbilstoši 2020.gada decembra pētījumā „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim” noteiktajiem rezultātīvajiem rādītājiem
4.4.	Programma „NVO fonds”	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana” ¹²⁴		300 000	300 000	Konkursa kārtībā atbalstīti vismaz 75 projekti. Indikatīvais projekta apjoms ir 2 000 līdz 40 000 <i>euro</i>
4.9.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās	18.Labklājības ministrija	05.01.00 „Sociālās rehabilitācijas valsts programma”		760 200		Lai attīstītu ģimenes asistenta pakalpojumu, kā vienu no pašvaldībās pieejamiem standarta atbalsta veidiem un sniegtu atbalstu pašvaldībām turpināt un paplašināt šī pakalpojuma nodrošināšanu, plānota mērķdotācija pašvaldībām ģimenes asistentu pakalpojuma nodrošināšanai. Plānotais mērķdotācijas apmērs pašvaldībām ir 80% apmērā no ģimenes asistenta vidējām pakalpojuma izmaksām (9 <i>euro</i> stundā). Nepieciešamais mērķdotācijas apmērs 2023.gadā 50 ģimenes asistentiem ir 760 200 <i>euro</i> (12 mēnešiem). 50 ģimenes asistenti x 12 mēneši x 1583,75 <i>euro</i> /mēnesī (vidējās izmaksas par pilnu likmi, ja vidējā likme stundā ir 9 <i>euro</i>) x 80% = 760 200 <i>euro</i> . Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai, jo pasākums vērsts uz ģimenes asistenta pakalpojuma attīstību kopumā.

¹²³ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts plāna „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam” ietvaros.

¹²⁴ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts plāna „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam” ietvaros.

4.16.	Romu nodarbinātības veicināšana ¹²⁵	18.Labklājības ministrija	04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”		18 000		Pilotprojekta īstenošanai nepieciešamais finansējums indikatīvi ir 18 000 <i>euro</i> (30 personas x 400 <i>euro</i> vidējās mācību izmaksas + 200 <i>euro</i> stipendija).
4.21.	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai	12.Ekonomikas ministrija	35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”		4 400 000		Daudzbērnu ģimenēm (vismaz 3 bērni vai 2 bērni un iestājusies grūtniecība) pieejama valsts subsīdija „Balsts” apmērā – ne vairāk par 50% no darījuma summas un atbilstoši bērnu skaitam ģimenē: 3 bērnu ģimene (vai 2 bērni un ir gaidībās) – 8 000 <i>euro</i> ; ja mājoklis gandrīz nulles enerģijas ēka – 10 000 <i>euro</i> ; 4 bērnu ģimene (vai 3 bērni un ir gaidībās) – 10 000 <i>euro</i> ; ja mājoklis gandrīz nulles enerģijas ēka – 12 000 <i>euro</i> . 2023.gadā paredzēts, ka saskaņā ar Altum prognozēm par turpmākajos gados paredzēto pieprasījumu pēc subsīdijas „Balsts” un to nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu, varētu tikt izsniegtas 500 subsīdijas, līdz ar to 2023.gadā nepieciešamais finansējums ir 4 400 000 <i>euro</i> . Līdzvērtīgs finansējuma apjoms nepieciešams arī 2024.gadam.
4.31.	Starptautiskā Romu kultūras festivāla norise	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		40 000	40 000	2023.gadā un turpmāk ik gadu – 40 000 <i>euro</i> /gadā. Izdevumi ar festivāla norisi tiešā veidā saistīto izmaksu segšanai (tai skaitā, telpu skaņas, gaismu u.c. materiāltehniskā nodrošinājuma noma, pasākuma vizuālais noformējums, pasākuma vadītāja atalgojums).

¹²⁵ Pilotprojekts NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un rakstīt prasmju pilnveidei.

2021.gadā īstenotie pasākumi

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Finansējums 2021.gadā
		Finansējums Plānā ietvertu pasākumu īstenošanai kopā 2021.gadā		1 738 753
		tai skaitā:		
		08.Sabiedrības integrācijas fonds		
			tai skaitā:	
			01.00.00 „Sabiedrības integrācijas fonda vadība”	31 303
		22.Kultūras ministrija		
			tai skaitā:	
			02.00.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”	30 000
			26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	1 632 000
			67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	45 450

4.1.	Romu līdzdalības veicināšana un kultūras savpatnības saglabāšana ¹²⁶	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	2 000
		22.Kultūras ministrija	67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	45 450 ¹²⁷
4.2.	Vienjošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas ¹²⁸	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	130 000
4.4.	Programma „NVO fonds” ¹²⁹	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	1 500 000
4.6.	Mazākumtautību un latviešu jauniešu sadarbības programma ¹³⁰	08.Sabiedrības integrācijas fonds	01.00.00 „Sabiedrības integrācijas fonda vadība”	31 303
4.7.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes ¹³¹	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros	
4.8.	Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojumu nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām, tai skaitā romiem	08.Sabiedrības integrācijas fonds	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹³²	

¹²⁶ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

¹²⁷ Atbilstoši projekta līgumam ir paredzēts 80% avansa maksājums no Eiropas Komisijas kopējas līdzfinansējuma summas. Detalizēts aprēķins ir atspoguļots informatīvā ziņojuma „Par projekta „Latvijas romu platforma VI” īstenošanu Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros” sadaļā „Projekta finansēšana” (apstiprināts Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra sēdē, prot., Nr.84, 106.§). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40494205>

¹²⁸ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

¹²⁹ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

¹³⁰ Turpat.

¹³¹ Plāns „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

¹³² Aktivitāte tika īstenota ESF darbības programmas 2014.-2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4.pasākuma „Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. Motivācijas programmas kopējais finansējums (četrām mērķa grupām, tai skaitā romiem) piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

4.9.	Ģimenes asistenta pakalpojuma iedzīvināšana un attīstība pašvaldībās	18.Labklājības ministrija	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)” ¹³³	
			05.01.00 „Sociālās rehabilitācijas valsts programmas”	
4.10.	Romu skolēnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana vispārējās izglītības programmās	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros	
4.11.	Romu līdzdalības veicināšana izglītības jomā	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros	
4.12.	Pasākumi, kas novērš priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un mācību pārtraukšanu visos izglītības līmeņos un veicina atgriešanos izglītībā un darba tirgū	15.Izglītības un zinātnes ministrija	63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹³⁴	
			63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹³⁵	
			63.08.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana” ¹³⁶	
4.13.	Pasākumi romu skolēnu labākai piekļuvei izglītībai pašvaldību līmenī	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros	

¹³³ Pasākums tika īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijās esošām personām” 9.2.1.1. pasākumā „Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” (projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001) ietvaros. Projektā tika nodrošināta ģimenes asistenta pakalpojuma aprobēšana pašvaldībās, tajā skaitā ģimenes asistentu apmācības. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai, jo pasākums vērsts uz ģimenes asistenta pakalpojuma attīstību kopumā. Atsevišķas pasākuma aktivitātes ir ietvertas arī Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam (apstiprinātas Ministru kabinetā 01.09.2021.)

¹³⁴ Pasākums tika īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” (projekta Nr. 8.3.4.0/16/I/001) ietvaros. 2022.-2023.gadā projekta ietvaros paredzētas 530 supervīzijas. Vienas supervīzijas izmaksas – 150 euro. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹³⁵ Pasākums tika īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” 8.3.2.2. pasākuma „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (projekta Nr. **8.3.2.2./16/I/001**) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹³⁶ Pasākums tika īstenots ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.3. specifiskā atbalsta mērķa „Attīstīt NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” un 14.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Atvērto izglītības pasākumi izglītības nozarē” 14.1.1.2. pasākuma „Atbalsts NEET jauniešiem” (projekta Nr. 8.3.3.0/15/I/001) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

4.14.	Romu skolēnu izglītības monitorings	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros	
4.15.	Stipendiju programma augstākās izglītības iegūšanai	15.Izglītības un zinātnes ministrija	Budžeta ietvaros ¹³⁷	
4.16.	Romu nodarbinātības veicināšana ¹³⁸	18.Labklājības ministrija	63.07.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)” ¹³⁹	
4.21.	Atbalsts privātpersonām saņemt grantu mājokļa iegādei vai būvniecībai	12.Ekonomikas ministrija	35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”	
4.22.	Atbalsts privātpersonām mājokļu iegādei vai būvniecībai	12.Ekonomikas ministrija	35.00.00 „Valsts atbalsta programmas”	
4.23.	Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana	12.Ekonomikas ministrija	Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros ¹⁴⁰	
4.24.	Romu līdzdalības veicināšana tiesību un interešu aizstāvības jomā	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros	
4.25.	Stereotipu, aizspriedumu, diskriminācijas mazināšana	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros	

¹³⁷ Sociālās stipendijas „Studēt gods” apmērs ir 160 *euro* mēnesī. Augstākās izglītības iestāde sociālo stipendiju „Studēt gods” izmaksā pamatojoties uz studējošā pieteikumu. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹³⁸ Pilotprojekts NVA reģistrēto bezdarbnieku, tai skaitā romu, lasīt un rakstīt prasmi pilnveidei.

¹³⁹ Pasākums tika īstenots: 1) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 7.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” (Projekta Nr. 7.1.1.0/15/I/001); 2) ESF darbības programmas 2014. – 2020.gadam „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” 9.1.1.1. pasākuma „Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem” (Projekta Nr. 9.1.1.1./15/I/001) ietvaros. Nav iespējams norādīt finansējumu konkrēti romu mērķa grupai.

¹⁴⁰ Finansējums pasākuma īstenošanai tika nodrošināts Altum programmu „Daudzdzīvokļu māju renovācija” un „Privātmāju energoefektivitāte” ietvaros. Altum programmā „Daudzdzīvokļu māju renovācija” ir iesniegti 989 projekti (mājas) un pieejamais atbalsts ir 201 462 726 *euro*, projekti tiks īstenoti līdz 2023.gada beigām. Programmas finansējuma avoti – Eiropas Savienības struktūrfondi. Programma „Privātmāju energoefektivitāte” ir uzsākta 2021.gada 27.maijā, pieejamais atbalsts ir 1 460 000 *euro*. Kopš programmas atvēršanas saņemti 392 privātmāju īpašnieku pieteikumi. Atbalsta piešķiršanai izmanto slēgtās Latvijas un Šveices sadarbības programmas individuālā projekta „Mikrokreditēšanas programma” atmaksu publiskā finansējuma daļu.

4.26.	Romu situācijas izpēte civēktiesību jomā	05.Tiesībsarga birojs	Budžeta ietvaros	
4.27.	Projekts „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība” ¹⁴¹			
4.28.	Sadarbība ar pedagogiem ¹⁴²			
4.31.	Starptautiskā Romu kultūras festivāla norise	22.Kultūras ministrija	02.00.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”	30 000

Kultūras ministrs

N.Puntulis

¹⁴¹ Pasākums tika īstenots Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas grantu programmas „Aktīvo iedzīvotāju fonds” (*Active Citizens Fund*) atbalstītā projekta „Ceļā uz iecietīgāku sabiedrību: informēšana, izglītošana, atbalsts un sadarbība” ietvaros. Finansējumu programmas „Aktīvo iedzīvotāju fonds” īstenošanai administrē nevalstisko organizāciju apvienība (biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse”, „Latvijas Lauku forums”, „Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs”, „Kurzemes NVO centrs”, „Zemgales NVO atbalsta centrs” un nodibinājums „Valmieras novada fonds”). Plašāka informācija: <https://www.activecitizensfund.lv/lv/>

¹⁴² Pasākums tika īstenots biedrības „Romu Kultūras centrs” pieejamā finansējuma ietvaros.